

ООО «КОМПАНИЯ «МИРАНДА»
ВСЕУКРАИНСКАЯ ОБЩЕСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
«АССОЦИАЦИЯ ПРАВООЩИТНИКОВ «ФЕМИДА»
ТОВАРНАЯ БИРЖА «УНИВЕРСАЛЬНАЯ БИРЖА «МИРАНДА»

НАУКА.РАЗВИТИЕ.ПРОГРЕСС

*сборник научных трудов по материалам
Международной научно-практической конференции
"Наука.Развитие.Прогресс"
Часть 1*

Киев - 2011

нежели подругу и спутницу жизни. Возможно, их приоритетность объясняется тем, что русские женщины больше, чем татарские отдают времени, сил, здоровья работе, профессиональной карьере, для них все привлекательнее становится успех в бизнесе, а стиль деловой женщины означает отказ от «спокойной» жизни, умение принимать самостоятельные, нестандартные решения, часто очень рискованные.

Стереотип *тихичного мужчины* в выборах, дифференцированных по принадлежности к этнической культуре также неоднозначен. Полученные при сравнении результаты позволяют нам отметить сохранение традиционности в оценках современных мужчин у татарских женщин и мужчин, которое выражается в преобладании маскулинных качеств над фемининными. В русской выборке напротив - явное стремление феминизировать современных мужчин. Это проявляется в том, что в оценках качеств, традиционно отходящих к мужским, у татар более позитивная позиция. А в оценках качеств, традиционно относящихся к женским, напротив, более позитивны - русские.

Могут ли пол и этническая культура выступать в качестве детерминант, обуславливающих особенности в соотношениях представлений об идеальном и типичном поведении мужчин и женщин? Для ответа на поставленный вопрос мы, используя критерий Фишера (F^*), сравнили количество различий между идеальными и реальными стереотипами в группах, отличающихся по полу и этнической культуре. Полученные данные позволяют сделать вывод о том, что в татарской культуре стереотипы идеального и типичного мужчины и идеальной и типичной женщины согласованы в значимо большей степени, чем в русской. Из этого следует, что нормы и правила мужского и женского поведения, выработанные на протяжении длительного времени и передаваемые из поколения в поколение в настоящее время претерпевают изменения, особенно в русской культуре.

Анализ литературы показал, что пол является многоуровневым образованием. Базируясь на разных генетических программах, регулирующих в первую очередь гуморально, мужчины и женщины приобретают ряд психологических характеристик, обуславливающих гормональным профилем. Эти биологические различия, в дальнейшем проявляются в социальной сфере, подменяются воздействием культуры, в которой воспитываются мальчики и девочки. Традиционные пути социализации различны для мужчин и женщин. Обществом предписывается мужчинам быть агрессивными, напористыми, самостоятельными, доминирующими, энергичными, независимыми, от женщины ожидают, что она будет мягкой, эмоциональной, зависимой, сопереживающей. Нарушение этих норм нередко ведет за собой санкции со стороны как близкого окружения личности, так и общества в целом. И наоборот, мужчины и женщины по-разному за последние соответствующие их гендерной роли.

Вместе с тем, процессы, происходящие в современном обществе, в частности изменение соотношения мужчин и женщин в бизнесе, политике, в менеджменте и других социальных и профессиональных сферах, требуют активной интеграции женской и мужской модели поведения, что, несомненно, приводит к изменению норм и правил женского и мужского поведения. В связи с этим, мы предположили, что в татарской культуре в сравнении с русской сохраняется дифференциация мужских и женских ролей.

Как и следовало ожидать, в русской выборке происходит постепенный процесс интеграции «мужского» и «женского», о чем свидетельствуют положительные корреляции (критерий Пирсона) стереотипов *тихичной женщины* и *тихичного мужчины* и в представленных женщинами - 0,320(0,009), и в представленных мужчинами - 0,844(0,001), а также отсутствие значимых корреляций стереотипов *идеальной женщины* и *идеального мужчины* - у женщин - 0,05 (0,967), у мужчин - 0,141(0,259). Ситуация в татарском этносе противоположна. Отрицательная корреляция стереотипов *идеальной женщины* и *идеального мужчины*, полученных и в женской - (-0,250 (0,043)) и в мужской выборке (-0,245 (0,047)), подтверждает сохранение традиционной дихотомии мужское/женское в нормативном (идеальном) отношении. Вместе с тем, отсутствие значимых корреляций в стереотипах, отражающих поведенческую модель (*тихичный мужчина* и *тихичная женщина*) - 0,036 (0,774), - 0,013(0,915) у мужчин и женщин соответственно, позволяет утверждать, что и татарская культура под воздействием современных социальных трансформаций также начинает претерпевать изменения.

Проведенное исследование показало наличие различий в содержании гендерных стереотипов, обуславливающих принадлежность к этнической культуре, а именно:

- в русской культуре в отличие от татарской имеет место феминизация мужских и маскулинизация женских стереотипов и в нормативном (идеальном), и в поведенческом отношении;
- у мужчин и женщин, принадлежащих к татарской культуре, представления о типичных представителях того и другого пола значимо согласованы с выделенными представлениями идеального плана. В русской выборке подобная согласованность отсутствует, что выражается в усилении маскулинности стереотипа тихичной женщины и феминизации стереотипа тихичного мужчины;
- в татарской культуре сохраняется дифференциация мужских и женских ролей; в русской происходит постепенный процесс интеграции «мужского» и «женского».

Закрепленные сходства и различия в гендерных стереотипах отражают более глубокие сходства и различия ценностей ориентаций и установок двух этнических культур. Совместное проживание русских и татар позволяет легко находить общий язык и общие интересы, мы помним друг друга. Мы успешно решаем общие государственные и политические проблемы, проводим совместные научные исследования, организуем

бизнес, осуществляем культурные проекты и просто общаемся. Мы сходным образом понимаем «что такое хорошо и что такое плохо».

Тем не менее, можно было бы полагать, что две культуры, имеющие различный исторический, религиозный «наследие» будут по-разному.

Сегодня изучение гендерных стереотипов в различных этнических культурах имеет большое практическое значение, так как межэтнические отношения становятся все более напряженными и непродолжительными. Но и вне ситуации этнических конфликтов, изучение этнической специфики гендерных стереотипов представляет практический интерес: адаптация в иноэтнической среде, межэтнические контакты, смешанные браки и т.д.

Библиография:

1. Агеев В.С. Межкультурное взаимодействие: социально-психологические проблемы. М. 1990. С.141-143.
2. Агеев В.С. Психологические и социальные функции полоролевых стереотипов // Вопросы психологии. №2. 1987. С.152-157.
3. Алешкина Ю.Е., Воловач А.С. Проблемы усвоения ролей мужчинами и женщинами: (психологическое исследование) // Вопросы психологии. №4. 1991. С.74-82.
4. Исаяс Д.Н., Каган В.Е. Воспитание о сексологии. М., 1991. С.249.
5. Каган В.Е. Стереотипы мужественности-женственности и «образ Я» у подростков // Вопросы психологии. №3. 1989. С.53-62.
6. Колосинский Я.Л., Мелгаас М.Х. Полоролевое развитие ребенка в дошкольном возрасте // Генетические проблемы социальной психологии. Минск. 1985. С.176-192.
7. Кон И.С. Мужские исследования: меняющиеся мужчины в изменяющемся мире // Введение в гендерные исследования. Харьков, СПб, 2001.
8. Кон И.С. Психология половых различий // Вопросы психологии. №2. 1981. С. 47-57.
9. Петренко В.Ф., Алиева Л.А. Исследование этнических стереотипов с использованием методики «множественных идентификаций» // Психологический журнал. №6. 1987. С.34-41.
10. Юрфева Т.И. Образы мужественности и женственности в сознании подростков // Вопросы психологии. №3. 1985. С.84-91.
11. Broverman I.K., Vogel S.R., Broverman D.S. etc. Sex-role stereotypes: a current appraisal // J. of Social Issues. 1972. V. 28. P. 59-78.
12. Deaux K. Sex: A perspective on the attribution process // Yarvey J.H., Ickes W.J., Kidd R.F. (eds). New directions in attribution research. N.Y., Erlbaum, 1976. V.I.P. 112-132.
13. McKee J.P., Sherriff A.C. The differential evaluation of males and females // J. of Personality. 1957. V.25 P. 356-371.
14. Sunar D.G. Stereotypes of the powerless: a social psychological analysis // Psychological Reports. 1978. P. 511-528.

Економічні науки
Зовнішньоекономічна діяльність

Концепція управління зовнішньоторговельним потенціалом України

Розглянуто роль зовнішньоторговельного потенціалу та концепцію управління в Україні.

Ключові слова: зовнішньоторговельний потенціал, концепція управління зовнішньоторговельним потенціалом.

Рассмотрена роль внешнеэкономического потенциала и концепция управления в Украине.

Ключевые слова: внешнеэкономический потенциал, концепция управления внешнеэкономическим потенциалом.

The role of foreign trade potential and management conception is considered in Ukraine.

Keywords: foreign trade potential, conception of management foreign trade potential.

Руленко Оксана Анатоліївна

Черкаський державний технологічний університет

В умовах активізації міжнародних торговельних зв'язків, поглиблення світового поділу праці, глобальної тенденції до лібералізації торгівлі, потімрення процесів регіональної інтеграції одним з основних факторів формування моделі національної економіки має стати зовнішньоторговельна детермінанта її розвитку. Особливо важливим зовнішньоторговельним чинником є для агрикультурної економіки, котра характеризується великою відкритістю, а більшість галузей промисловості або виявляють залежність від імпорту сировини, енергоносіїв, технологічного обладнання тощо. Отже, актуальним для формування стратегії розвитку національної економіки України є підняття ефективності зовнішньоторговельного комплексу, вплив якого, за змальованих вище умов, є детермінуючим.

Аналіз літературних джерел показав, що відсутнє чітке відокремлення понять «зовнішньоекономічний потенціал», «зовнішньоторговельний потенціал» (ЗТП) та «експортний потенціал». Зокрема, часто ототожнюється поняття зовнішньоекономічного, зовнішньоторговельного і експортного потенціалу як здатності національної економіки виробляти продукцію, конкурентоспроможну на світових ринках, та експортувати її в достатніх обсягах за світовими цінами [1, с.84]. Але поняття зовнішньоекономічного потенціалу є значно ширшим, оскільки воно відображає здатність національної економіки ефективно здійснювати ЗЕД, яка включає, крім участі в міжнародній торгівлі товарами та послугами, участь у міжнародному русі капіталу, робочої сили, технологій, у міжнародних валютно-фінансових відносинах тощо. А ЗТП відображає здатність національної економіки на підставі ефективного використання наявних ресурсів та факторів брати участь у світовій торгівлі з метою досягнення стійкого економічного зростання, примноження добробуту населення та підвищення національної конкурентоспроможності.

За умов підвищення ефективності управління ЗТП національної економіки потребує системного підходу та координації діяльності органів законодавчої та виконавчої влади, громадських та наукових інститутів, тобто розробки загальнодержавної концепції, спрямованої на подолання вищезгаданих проблем, метою якої є підвищення ефективності зовнішньої торгівлі та удосконалення механізму її регулювання в умовах інтеграції до світового господарства. Ключові елементи цієї концепції подано на Рисунку 1[2, с.21].

Рисунком 1. Концепція управління зовнішньоекономічним потенціалом національної економіки. Пріоритетні цілі цієї концепції передбачають розробку низки заходів, які кваліфікують собою власне механізм реалізації концепції. Розглянемо детальніше шляхи досягнення деяких з визначених цілей. Врівнювання платіжного балансу передбачає, крім іншого, скорочення негативного сальдо зовнішньої торгівлі, яке може відбуватися за умов ширшого поширення контролю за правильністю визначення митної вартості; запровадження тимчасового автоматизованого ліцензування на товари, імпорту яких зростає, а вітчизняні виробничі не дозволяють внутрішній попит на них. У виробничій сфері зусилля треба спрямувати на розвиток імпортозамінюючого виробництва за галузевими пріоритетами з розширенням виробничої кооперації, створенням спільних підприємств тощо; на скорочення енерго- та ресурсомісткості виробництва, що удосконалює товарну структуру імпорту, зменшуючи питому вагу енергоносіїв.

Підвищення ефективності використання національних конкурентних переваг має здійснюватися в напрямку розвитку внутрішнього товарного ринку, збільшення пропусковості митно-тарифної політики, уніфікації структури митного тарифу шляхом скорочення кількості тарифних коридорів на товари повсякденного імпорту. При цьому щодо товарів критичного імпорту можуть бути застосовані диференційовані ставки ввізного мита, що підвищать адресність митно-тарифного регулювання.

Необхідно також активувати інноваційну діяльність виробників імпортозамінюючих товарів: сприяти розширенню інтегрованого попиту на внутрішньому ринку, удосконалити систему контролю за дотриманням конкуренції та за діяльністю монополій на вітчизняному ринку.

Розширення пропусковості вітчизняних товаровиробників на зовнішніх ринках є можливим за умов державного спрямування розвитку експортноорієнтованих виробників шляхом застосування заходів державної підтримки відповідно до правил СОТ, розвитку експортної інфраструктури, активізації діяльності державних органів щодо захисту інтересів вітчизняних товаровиробників тощо.

Серед конкурентних переваг України у сфері зовнішньої торгівлі відзначається низький рівень митно-тарифного захисту, однак це сальдо однією з причин намірного зростання імпорту. У цій сфері треба звернути увагу на підвищення пропусковості державного регулювання зовнішньої торгівлі, досягнення чого сприятиме удосконаленню нормативно-правового забезпечення дозвольної системи з метою скорочення часових та грошових витрат на отримання дозволів на провадження ЗЕД, удосконалення митних процедур тощо; посилення контролю за дотриманням митними органами вимог чинного законодавства щодо правил митного оформлення експорту та імпорту товарів; зняття рівня технічних торговельних бар'єрів шляхом їхньої гармонізації із нормами європейського та міжнародного права; активізація співпраці з митними органами інших держав з метою застосування передового досвіду щодо провадження митних процедур.

Удосконалення структури зовнішньої торгівлі має відбуватися у двох напрямках – по-перше географічної та товарної структури, для чого практично дій вимогою буде спрямований на розвиток торговельної співпраці з країнами Африки, Азії, Латинської Америки, на ринках яких вітчизняна продукція може бути конкурентоспроможною; диверсифікацію джерел імпорту енергоносіїв, збільшення частки високотехнологічних товарів шляхом активізації інноваційної діяльності експортних підприємств і шляхом скорочення імпорту високотехнологічної продукції та технологій, ініціатив структурних зрушень за допомогою селективного захисту пріоритетних галузей [4, с.20].

Підвищення ефективності участі України в інтеграційних процесах передбачає, передусім визначення стратегічних пріоритетів та можливостей поглиблення інтеграції в рамках кожного з РІУ, які знаходяться у площині інтеграційних інтересів України, та розробка державної стратегії щодо участі України в інтеграційних блоках з зазначенням прийнятних з точки зору дотримання національних економічних та політичних інтересів стабіль інтегрування, об'єднання інтеграційних пріоритетів.

Результати реалізації запропонованої концепції управління ЗТП України показують, у збільшенні обсягів зовнішньої торгівлі, скороченні негативного сальдо, поліпшенні позицій країни в міжнародних рейтингах конкурентоспроможності, в покращенні товарної та географічної структури зовнішньої торгівлі, у підвищенні ефективності експортно-імпортної діяльності тощо. Покращення показників управління ЗТП внаслідок реалізації цієї концепції може бути оцінене за допомогою індикаторів динаміки зовнішньої торгівлі, структурних змін та ефективності двосторонніх і інтеграційних зовнішньоторговельних відносин.

Список використаної літератури:

1. Національна економіка : навч. посіб. / В.В. Білозерківськ (та ін.); за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр навч. літ-ри, 2009. – 280 с.
2. Матковський Р.Б. Економічний потенціал України та шляхи його ефективного використання : автореф. дис. ... канд. екон. наук спец. 08.01.01 «Економічна теорія» / Р.Б. Матковський. – К., 2003. – 21 с.

3. Яруліна Д.Х. Экономический потенциал региона: содержание и особенности структурного строения / Д.Х. Яруліна // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки. – 2009. – Т. 71, № 3. – С. 380-384.

4. Пирець Н.М. Експортний потенціал України в контексті розвитку світового господарства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.05.01 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / Н.М. Пирець. – Донецьк, 2005. – 20 с.

5. Письмаченко Л.М. Особливості державного регулювання та контролю зовнішньоекономічних транзитних операцій / Л.М. Письмаченко // Економіка та держава. – 2007. – № 5. – С. 58-61.

Економічні науки

СНД і НКК: економічний розвиток та напрями взаємного співробітництва

Анотація. Розглядається напрями співробітництва між країнами-членами СНД (Україна) та новими індустріальними країнами (БРИК). Це зумовлено в першу чергу, запізнілістю країн в динамічному економічному розвитку та розширення взаємного співробітництва.

Abstract. Considered the ways of partnership between CIS member states and new industrial countries. This is due interested countries in dynamic economic development and expanding mutual partnership.

Проклюк Тетяна Сергіївна
Київський міжнародний університет

Сучасний світовий суспільний розвиток характеризується посиленням зв'язків і взаємодією між країнами. Жодна країна світу не може претендувати на повноцінний розвиток, якщо не втягнута в орбіту інтеграційних світогосподарських зв'язків. Міжнародне співтовариство об'єднує держави, які мають свою національну і економічну самобутність.

Для дослідження, напрямів взаємного співробітництва між країнами-членами СНД та нових індустріальних країн визначено:

- з одного боку — Україну, яка у своєму розвитку еволюціонує. Якщо на початковому етапі незалежності українська сторона абачала в співдружності лише форму «цивілізованого розлучення», то з плином часу цей підхід зазнав суттєвих змін. Нині СНД розглядається Україною як міжнародний переговорний механізм, здатний збалансувати інтереси, шукати компроміси, узгоджувати принципи господарської діяльності. Інтеграційний процес у межах СНД має суверенітарний характер. З одного боку, певна консолідація країн СНД дає змогу задовольнити взаємні інтереси на основі багатостороннього співробітництва; забезпечує політичну стабільність у міждержавних відносинах; надає перевагу у вирішенні таких глобальних проблем як екологія та енергетика. З іншого — все виразніше в інтеграційному потоці простежується домінуюча роль Росії, її бажання перетворити СНД на наддержавну структуру з мінімими координаційними та виконавчими функціями, посилаючись знову на процес консолідації військово-політичних та ідеологічних чинників; реальною загрозою того, що економічна інтеграція в СНД не зможе забезпечити технологічного прориву і в перспективі призведе до консервації господарської, технічної та технологічної відсталості країн співдружності. З огляду на це Україна за основу своєї діяльності в межах СНД вкладає намір до налагодження міжнародних економічних відносин, в першу чергу, з розвинутими країнами, що дає змогу відокремити її від впливу Російської Федерації, та розглядати як повноцінного учасника співдружності.

- з іншої — групу БРИК (Бразилія, Росія, Індія та Китай). Як за своєю природою відносяться до нових індустріальних країн (за винятком Росії). Найбільш за розміром та динамічно зростає серед усіх виняткових ринків.

Економічний розвиток та напрями взаємного співробітництва між країнами СНД (на прикладі України) та новими індустріальними країнами - набувають на сучасному етапі зняткового значення. Це пов'язано, перше, з рядом факторів внутрішнього характеру: зникненням економіки країни на перехідному етапі до ринкової системи господарювання, яка перебуває в ситуації об'єктивної несбалансованості структури економіки і її повільної структурної перебудови; надмірною енерго- і ресурсомісткістю галузей народного господарства; низькою конкурентоспроможністю національного виробництва; пошуками заміном науково-технічного і високотехнологічного промислового потенціалу та ін.

По-друге, це обумовлено системою зовнішніх факторів: надмірною залежністю економіки України від монолітних імпортованих ризиків постачання стратегічно важливих товарних позицій (енергійності, сировинних та інших матеріальних ресурсів) для життєво важливих галузей виробництва; наявністю велич українських підприємств, задіяних у виробничих циклах, кінцева продукція яких виробляється за межами України; високою

залежністю процесу структурного та технологічного реформування економіки України від різних форм зовнішніх джерел фінансування; відсутністю розвинутої зовнішньоторговельної інфраструктури (інформаційної, законодавчої, маркетингової, організаційної, трейдерської, біржової, виставочної, рекламної тощо).

Отже, дослідивши зовнішньоекономічну політику, на прикладі України — Туреччина, ми можемо зробити висновки, що країни-члени СНД та нові індустріальні країни ведуть активну зовнішньоекономічну політику на міжнародній арені. Зокрема, ці країни, в геополітичному, а також економічному значенні, зводяться за'язкою людскої Європи та Азії. Це створює причиною впливу могутніх країн на їх економіку, поступового перетворення всьє Світової системи геополітичний процес - від Атлантики до Тихого океану - в єдину спільноту суверенних держав без домінування якогось одного центру.

УДК 347.73/76

Юридические науки

Организованность гражданских правоотношений

Рассматривается организованность как объект организационного правоотношения.

Ключевые слова: Организованность, фактический состав, правообразующие факты, объект правоотношения.

Organization as object of organizational legal relations is considered.

Keywords: Organization, actual structure, the forming rights facts, object of legal relations.

Морозов Сергей Юрьевич
Ульяновский государственный университет

Организованность является неотъемлемым свойством общественных отношений, однако это не мешает ее рассматривать в качестве объекта гражданско-правовых отношений. Поскольку организованность сама является субъекту своими свойствами (правовая, политическая, религиозная, экономическая, социальная, сильная и слабая, абсолютная и частичная, постоянная и временная, устойчивая и неустойчивая, развивающаяся и деградировавшая, внешняя и внутренняя и т.п.), она, в свою очередь, является объектом. Категории свойство и объект находятся в диалектической взаимосвязи, т.е. свойство может быть объектом, а объект - свойством. Итак, организованность, как свойство имущественных правоотношений, является одновременно объектом организационных гражданско-правовых отношений.

Однако, что же представляет собой такой объект правоотношения, как организованность? Следует отметить, что это определенное благо, по поводу которого субъекты вступают в гражданские правоотношения. Хотя организованность является нематериальным благом, она представляет для субъектов определенную ценность, поскольку заранее установленные правила поведения дают уверенность в завтрашнем дне.

Организация правоотношения представляет собой две последовательные стадии: 1) организация возникновения правоотношения; 2) организация исполнения субъективных обязанностей и осуществления субъективных прав. И в первом, и во втором случае речь идет об организации системы. Первая система представляет собой фактический состав, т.е. совокупность взаимосвязанных и взаимообусловленных юридических фактов, необходимых для того, чтобы правоотношение возникло. Вторая система - это само правоотношение, элементами которого являются субъекты, объект и субъективные права и обязанности. Дальнейший анализ будет посвящен только первой системе.

Организовать фактический состав означает определить его структуру, элементы и взаимосвязи. Как отмечает В.Б. Невзгов, неоптимальные перетурбулентные элементы состава, а также составы, лишённые необходимых элементов, не только затрудняют деятельность правоприменительных органов, снижают эффективность права, но и делают возможными нарушения законности [2, с.126]. В целях повышения правовой организованности выделяются три направления: 1) совершенствование элементарного содержания составов, правый отбор элементов в состав; 2) оптимизация внутренних связей в составе; 3) улучшение процедурно-процессуальных форм, обслуживающих развитие фактических составов [2, с.126].

Организованность возникновения правоотношения можно рассмотреть на примере транспортных организационных договоров, направленных на организацию заключенных договоров перевозки. К числу таковых можно отнести предарбитражные договоры перевозки и договоры о предоставлении груза к перевозке (ст. 791 ГК).

Так, для возникновения договорного правоотношения по перевозке грузов необходимо наличие таких элементов, как акцепт, оферта и передача груза. Кроме того, условием заключения договора является согласование заявки владельцем транспортной инфраструктуры. Каждое из этих элементов имеет